

**Зразок іспитової роботи
для визначення рівня володіння державною мовою**

Частина «Культура мови»

Завдання 1 – 5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Оберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді.

У завданнях 1 – 9 правильні відповіді позначені курсивом.

1. Позначте рядок, у якому всі слова близькі за значенням:

- А** байдужий, млявий, діяльний, пасивний
- Б** будь-чий, чий-небудь, чийсь, інший
- В** недолік, бар'єр, перепона, перешкода
- Г** *необхідно, варто, доцільно, потрібно*

2. Позначте речення, у якому за змістом можливі обидва слова, наведені в дужках:

- А** За інформацією уряду, торік рівень інфляції (складав, становив) 4 %.
- Б** *Державна символіка формувалася впродовж (століть, сторіч).*
- В** Комісія видала накази щодо виборчої (компанії, кампанії).
- Г** Дотримання карантинних обмежень перевіряють у (людних, людяних) місцях.

3. Позначте речення, у якому правильно вжито всі слова та форми:

- А** Листів на домашній адрес я уже не отримувала давно.
- Б** Листів на домашню адресу я уже не получала давно.
- В** Листів на домашній адрес я вже не получала давно.
- Г** *Листів на домашню адресу я вже не отримувала давно.*

4. Позначте рядок, у якому речення потребує виправлення:

- А** *Познайомившись зі співробітниками офісу, зросли шанси на успішне завершення проекту.*
- Б** Усі працівники повинні подати інформацію про доходи, заповнивши відповідну декларацію.
- В** Повернувшись до свого кабінету, я розпочав роботу над звітом.
- Г** Заслухавши відповідну рецензію, видавнича рада рекомендувала книгу до друку.

5. Позначте речення, у якому порушено точність висловлювання:

- А** Статті закону, які опрацював комітет, було включено до порядку денного засідання.
- Б** *Відбудеться зустріч із заступником директора, якого призначили за результатами конкурсу.*
- В** Ми попросили членів комісії висловити пропозиції, які стосуються результатів перевірки.
- Г** Наказ містить інформацію про матеріальну допомогу, яку вам призначили.

Завдання 6 – 10 мають по шість варіантів відповідей, серед яких три правильні. Оберіть правильні, на Вашу думку, варіанти відповідей.

6. Позначте три вислови, які відповідають нормам культури мови:

- А** *заявити позицію стосовно проблеми*
- Б** *ухвалити рішення щодо обговорюваного питання*
- В** *оприлюднити перелік вільних вакансій*
- Г** *висловитися по зазначеній проблемі*
- Д** *домовитися із партнерами про співпрацю*
- Е** *заявити ради інтересів співпраці*

7. Позначте три речення, які потребують виправлення:

- А** *Працююча людина отримує заробітну плату.*
- Б** *Працюючи, людина отримує заробітну плату.*
- В** *Людина, яка працює, отримує заробітну плату.*
- Г** *Людина працює й отримує заробітну плату.*
- Д** *Працювавши, людина отримує заробітну плату.*
- Е** *Працювавши людина отримує заробітну плату.*

8. Позначте три словосполучення, які утворено правильно:

- А** *ознайомити Дацюк Василя Петровича*
- Б** *повідомити про Марцинюка Миколу Валерійовича*
- В** *видано Ігореві Петровичу Проценко*
- Г** *попередити Савченка Олега Мироновича*
- Д** *доручити Папугі Юрію Олеговичеві*
- Е** *преміювати Ковалева Андрія Івановича*

9. Позначте три доречні в офіційному мовленні формули вибачення:

- А** *Я щиро шкодую, що наша запланована зустріч не відбулася.*
- Б** *Хочу вибачитися за спізнення на нараду директорів банку.*
- В** *Щиро просимо вибачення за зволікання з відповіддю.*
- Г** *Хочу сказати, що це не наша провина, через яку Ви не отримали вчасно відповіді на запит.*
- Д** *Ми вибачаємося через затримку оплати, яка сталася через збій програмного забезпечення.*
- Е** *Сподіваємось, Ви вибачите нам допущені помилки і невчасно виконані замовлення.*

10. Позначте три літери (від А до Е), на місці яких треба вжити розділовий знак:

Шановні добродії! Ми отримали Вашу пропозицію (А) та дякуємо Вам за неї. На жаль (Б) Ваша пропозиція не відповідає нашим інтересам (В) оскільки ціни на Вашу продукцію (Г) значно вищі (Д) за ціни інших фірм на подібні товари. Вибачте (Е) але ми не можемо погодитися на Ваші умови. З повагою...

Відповіді: *Б, В, Е.*

У завданнях 11 – 14 до кожного з чотирьох рядків, позначених цифрами 1 – 4, оберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений літерою А, Б, В, Г, Д чи Е. Два варіанти відповіді зайві.

11. Доберіть до іншомовних слів (1 – 4) українські відповідники (А – Е):

1	консолідувати	А	започаткувати
2	реалізувати	Б	об'єднати
3	демонструвати	В	обмежити
4	девальвувати	Г	показати
		Д	знецінити
		Е	втїшити

1	2	3	4
Б	Е	Г	Д

12. Слова, позначені цифрами (1 – 4), поєднайте у словосполучення зі словами, позначеними літерами (А – Е):

1	приймати	А	до уваги
2	брати	Б	доповідь
3	доповідати	В	товар
4	виголошувати	Г	про участь
		Д	заходи
		Е	промову

1	2	3	4
В	А	Г	Е

13. Установіть відповідність між зразками тексту (1 – 4) та метою мовлення (А – Е), яка відображена в них.

Зразок тексту

Мета мовлення

1	В Україні з глибокою стурбованістю сприйняли звістку про міжнародний інцидент. Такий розвиток подій викликає занепокоєння, оскільки це може мати непередбачувані наслідки.	А підтвердити позицію
2	Україна й надалі притримується курсу на європейську інтеграцію, невід'ємною складовою якої є подальший розвиток і вдосконалення демократичних інститутів.	Б висловити застереження
3	МЗС України вважає, що ухвалений за результатами обговорення документ не відображає реальної ситуації в Україні.	В засвідчити повагу
4	Будь-коли будь-яка Сторона може в письмовій формі запропонувати внесення змін до цієї Угоди.	Г заперечити факт
		Д дати доручення
		Е передбачити можливість

1	2	3	4
Б	А	Г	Е

14. Установіть відповідність між назвою документа (1 – 4) та його фрагментом (А – Е):

<i>Назва документа</i>		<i>Зразок тексту</i>
1	Характеристика	А Іваненко А. В. запропонувала членам кадрової комісії розглянути питання про оголошення конкурсного добору на посаду технічного редактора.
2	Автобіографія	Б Наказую затвердити Правила внутрішнього трудового розпорядку ТОВ «Поліс» у новій редакції та ввести їх у дію з 01. 08. 2020 р.
3	Договір	В За період перебування на посаді водія Іваненко О. В. зарекомендував себе як висококваліфікований фахівець. Жодної скарги від клієнтів не надходило.
4	Протокол	Г Після закінчення навчання влаштувалася на роботу в школу № 23 міста Києва вчителем фізики та математики, де пропрацювала упродовж 10 років.
		Д Освіта: вересень 2005 р. – червень 2009 р., Національна академія внутрішніх справ, (м. Київ), юридичний факультет, спеціальність «Правознавство», диплом бакалавра (денна форма навчання).
		Е Виконавець зобов'язується здійснювати перевірку внутрішніх документів замовника, їх візування та надавати допомогу щодо правильного оформлення відповідно до вимог законодавства.

1	2	3	4
В	Г	Е	А

У завданнях 15 – 19 оберіть один правильний, на Вашу думку, варіант слововживання, позначений буквами А, Б, В або Г.

Удосконалюючи своє епістолярне мистецтво, не забудьте про такий **15**___ вид ділових листів, як листи-підтвердження. Ви – людина енергійна, цілеспрямована, передбачлива, турбуєтеся про власний авторитет та престиж своєї фірми. Дбаючи про успіх, ви звикли **16**__ все до найменших дрібниць, щоб уникнути зайвих непорозумінь. І ви, **17**___, знаєте, що надіслане письмове підтвердження попередньої угоди, домовленості чи запрошення є виграшним для вас із кількох причин. Насамперед такий лист утверджує ваше реноме **18**___ ділового партнера, який із належною повагою ставиться до тих, із ким має справу. По-друге, ви маєте нагоду ненав'язливо запросити потенційних партнерів до співпраці та підтвердити свою **19**__ у ній.

15	А	другорядний	Б	неістотний	В	злободенний	Г	важливий
16	А	підраховувати	Б	розраховувати	В	враховувати	Г	обраховувати
17	А	звично	Б	звичайно	В	винятково	Г	навряд чи
18	А	засвідченого	Б	освідченого	В	досвідченого	Г	освіченого
19	А	зацікавленість	Б	користь	В	прихильність	Г	обізнаність

15	16	17	18	19
Г	В	Б	Г	А

У завданнях 20 – 24 впишіть пропущену літеру або пропущені літери у виділені слова, позначені відповідними цифрами.

15 жовтня 2020 року на платформі Zoom відбувся вебінар «Програма «Horizon Europe» – (20) *найбли[...]а* перспектива». Інформаційний захід організовано за ініціативи Національного контактного пункту Рамкової програми (21) *[...]вропейського* Союзу з досліджень та (22) *і[...]овацій* «Horizon 2020» за тематичними напрямками «Майбутні технології» та «Інклюзивні, інноваційні та розумні суспільства».

Головними темами для обговорення були підсумки участі України у Програмі «Horizon 2020» та ознайомлення з основними (23) *пр[...]оритетами* наступної Рамкової програми «Horizon Europe». (24) *Уча[...]ики* мали змогу отримати найактуальнішу інформацію про успіхи українських організацій в отриманні грантів, дізналися, як краще підготуватися до майбутньої Програми, взяли участь у жвавій дискусії.

Відповіді:

(20) *найбли[жч]а*

(21) *[Є]вропейського*

(22) *і[ни]овацій*

(23) *пр[і]оритетами*

(24) *Уча[єн]ики*

Частина «Читання»

Прочитайте фрагменти анотацій (25 – 29) і доберіть до них відповідні ключові слова (А – Ж), які найточніше відображають зміст. Два варіанти відповіді зайві.

25 Проаналізовано поняття та юридичний механізм задоволення правових потреб, а також продемонстровано їх основні класифікації. Такі потреби визначено як потреби людей у якісному позитивно-правовому регулюванні, а також у правовій допомозі. Потреба у правосуб'єктності зумовлена тим, що ні фізична, ні юридична особа не можуть існувати й діяти без визнання цієї властивості останніх. Лише вона надає можливість вчиняти ті чи інші дії.

26 Розглянуто права людини як певні можливості людини, які потрібні для її існування та розвитку в конкретно-історичних умовах, об'єктивно зумовлюються досягнутим рівнем розвитку суспільства і забезпечені обов'язками інших людей. Стосовно феномена потреб людини виокремлено такі його інтерпретації як: вимога, дефіцит, нестача чого-небудь в організмі; відображення у свідомості людини того предмета, який може її задовольнити; відсутність якогось блага, цінності.

27 Досліджено питання функціональної ролі договору, що укладається між співавторами творів науки. Зокрема з'ясовано, що договір між співавторами твору науки виконує регулятивну, ініціативну, програмно-координаційну, інформаційну, гарантійну, захисну функції. Особливу увагу присвячено регулятивній функції договору. Виявлено, що договір між співавторами покликаний організувати та координувати їхні дії. Наголошено на тому, що укладений між авторами твору науки договір є єдиним засобом правового регулювання їхніх відносин.

28 В умовах глобалізації ринку праці зростають випадки розширення сфери застосування строкових трудових правовідносин, які нерідко призводять до зниження соціальних і правових гарантій найманих працівників. Запропоновано варіанти вдосконалення правового регулювання відносин найму робочої сили на підставі трудових договорів строкового характеру з використанням досвіду зарубіжних країн та чіткого дотримання міжнародних стандартів, що панують у цій сфері.

29 Проаналізовано фундаментальні підходи щодо механізмів впливу медіа на суспільство, зосереджено увагу на Маккомбовій теорії agenda setting («порядок денний»). Акцентовано на можливості використання інформаційного «порядку денного» як одного з методів реалізації інформаційної політики держави у системі сучасних міжнародних відносин. З метою подальшого виявлення особливостей формування «порядку денного» держави приділено увагу контент-аналізу як методу дослідження впливу медіа на суспільство.

- А** договір, функції договору, співавтори, твір науки, регулятивна функція
- Б** людська потреба, правові потреби, правосуб'єктність, суб'єктивні юридичні права, юридичні факти
- В** трудовий договір, прийом на роботу, строк і порядок укладення трудового договору
- Г** авторське право, реєстрація авторського права, співавторство, визнання авторства

- Д** людські потреби, права людини, взаємовпливи людських прав та потреб
- Е** інформаційне суспільство, інформаційне середовище, здійснення інформаційної політики, міжнародні відносини
- Ж** глобалізаційні процеси, українська національна держава, європейський цивілізаційний простір, європейські цінності

25	26	27	28	29
Б	Д	А	В	Е

Прочитайте текст. Для пропусків (30 – 34) доберіть варіанти відповідей (А – З). Три варіанти відповіді зайві.

Ринок праці майбутнього

Усе чи майже все на ринку праці визначатимуть високі технології. Робота з великими базами даних та їх аналіз, «хмарні» технології, електронна комерція – це **30**__. Сюди ж можна додати **31**__, штучного інтелекту та роботів.

Очікується, що до 2025 року **32**__ виконуватимуть приблизно однаковий обсяг роботи. Проте лише люди **33**__, але й навички та вміння. Працівникам потрібні критичне мислення, вміння розв'язувати проблеми, **34**__, вміння пристосовуватися до змін, стійкість до стресів та гнучкість у підходах. Про це йдеться у дослідженні «Майбутнє робочих місць» від Всесвітнього економічного форуму.

- А** люди та машини
- Б** штучний інтелект
- В** мають не тільки певні знання
- Г** ефективно виконують роботу
- Д** підвищений інтерес до шифрування даних
- Е** важливі технології майбутнього
- Ж** пріоритети бізнесу на найближчі п'ять років
- З** здатність до самостійного навчання

30	31	32	33	34
Ж	Д	А	В	З

Прочитайте текст. Для тверджень (35 – 39) оберіть «Правда», якщо вони правдиві щодо інформації в тексті, «Неправда», якщо вони неправдиві (помилкові).

«Академік Вернадський»

Україна – антарктична держава. 6 лютого 1996 року Велика Британія передала Україні свою антарктичну станцію «Фарадей», яку перейменували на «Академік Вернадський». Станція розташована на острові Галіндез, що входить до архіпелагу Аргентинських островів неподалік витягнутого Антарктичного півострова. До речі, перші будівлі для наукових цілей були споруджені на острові Вінтер ще у 1930-х роках.

Українські вчені продовжили дослідження британців із метеорології, геофізики й іоносфери та започаткували низку нових, інформація про які постійно надходить до міжнародних баз даних. Зараз українські полярники в Антарктиці проводять дослідження з біології, метеорології, океанографії, вивчають вплив холоду на організм людини, «Озонову діру», зміни магнітного поля Землі, іоносферу та космос. На «Вернадському» також відкрили кілька нових видів тварин і рослин.

Склад експедицій умовно містить два блоки: технічний (системний адміністратор зв'язку, дизеліст-електрик, системний механік, лікар та кухар) і науковий (біологи, геофізики, метеорологи). Вимоги до «зимівників» суворі: відмінне здоров'я, знання іноземної мови, неконфліктність, здатність жити в ізоляції від зовнішнього світу та, зрештою, професіоналізм. Так, кухар, наприклад, повинен готувати широкий асортимент страв – щоб не набридло за полярну ніч і при цьому вистачало всіх необхідних організму речовин. Лікар, окрім основного фаху (зазвичай беруть хірургів, травматологів чи реаніматологів), повинен знатися на стоматології, психології та вміти робити рентген. А системний адміністратор – не лише розбиратися у програмному забезпеченні, а й знати основи морських і супутникових систем зв'язку, вміти провести базовий ремонт, щоб станція не залишилася інформаційно відрізаною від «великої землі».

Під час зміни експедицій на станції «Академік Вернадський», крім «зимівників», приїжджають й інші дослідники на кілька тижнів. Також під час антарктичного літа можуть завітати охочі помилуватися незвичайною природою та її мешканцями, сплативши 15 тисяч доларів. На берегах можна побачити пінгвінів, морських котиків та морських слонів. Із 1994 року діє постійна заборона на ввезення в Антарктиду собак – через небезпеку того, що вони можуть переносити небезпечні для місцевих тварин хвороби або ж полювати на птахів.

35. Українські вчені живуть в Антарктиці з 30-х років ХХ століття.

- А Правда
- Б Неправда

36. Українські науковці звузили спектр досліджень в Антарктиці.

- А Правда
- Б Неправда

37. Робота в експедиції вимагає вміння поєднувати навички кількох фахів.

- А Правда
- Б Неправда

38. Станція «Академік Вернадський» доступна для туристів.

- А Правда

Б Неправда

39. Фауна Антарктики перебуває під захистом.

А Правда

Б Неправда

35	36	37	38	39
Б	Б	А	А	А

Прочитайте текст. Для запитань (40 – 44) оберіть правильну відповідь (А, Б, В або Г).

Нині грантові програми – це можливість безкоштовно отримати додаткові ресурси для реалізації проєктів або ідей. Система такої підтримки існує вже понад дві тисячі років. Спочатку це було меценатство. У сучасному вигляді грантова допомога сформувалася в другій половині ХХ століття і майже одночасно розвивалася в США та Європі.

Той, хто дає гранти (донор, чи грантодавець), має чітко озвучені місії, принципи та цілі. Від них він відштовхується, коли вирішує надати грант у вигляді певної суми грошей чи інших цінних ресурсів – техніки, матеріалів для будівництва чи творчості, експертів для допомоги тощо. Донорами можуть бути фонди, університети, уряди країн або великі міждержавні об'єднання – Європейський Союз, ООН тощо.

Донори намагаються вибудувати об'єктивні процедури оцінки, але вибір тих, кого вони підтримують грошима, залишається суб'єктивним. Ваші заявки у 99% випадків оцінюють неупереджені професіонали, проте вони – звичайні люди зі своїм запасом уваги, енергії та сил. Довіряйте тим, хто оцінює заявки, навіть якщо це анонімне журі. Думайте про них, як про добрих знайомих, це дозволить сконцентруватися на найкращому представленні ідеї.

Ідеальних донорів немає: може кульгати комунікація, може бути незрозуміла процедура добору учасників, надвисока конкуренція за невелику частину грошей або вузько сформульовані цілі чи теми грантових програм.

Той, хто хоче отримати грант, також має власні ідеї та прагнення. Це може бути людина або група людей, яких щось об'єднує, – громадська організація, установа чи бізнесова структура. Можна бути школярем і отримати грант на навчання в університеті, а можна – молодим досвідченим митцем, чиновником без досвіду або міністром. Неважливо, хто ви зараз. Головне – зрозуміти, до чого ви прагнете. Це може бути одна мета або цілий список ідей, проєктів, сценаріїв того, на що варто витратити найближчі роки та місяці.

Після цього треба шукати грантодавців з програмами, що фінансують саме те, чого прагнете ви, і надсилати заявки на отримання грантів. У разі однієї-двох відмов можна проаналізувати, що могло піти не так, зробити висновки, внести потрібні зміни у проєкт і продовжити пошук підтримки від різних донорів.

Багато грантодавців підтримують програми, які вже працюють, або тих, хто почав навчатися чи працювати без грантів. Тому не варто зупинятись, якщо не вийшло отримати грант з першої спроби, – спробуйте втілити задуми самотужки. Саме ваша здатність самостійно розвивати проєкт чи кар'єру є вирішальним параметром, що переконає донора.

Щоб отримати грант, треба попрацювати над заявкою. Вона формалізує ідею, зусилля, професійний шлях. Аналізуючи заявки, донор обирає найкращі, розподіляє гранти і просить звітувати тих, кого профінансував.

Уявіть маленький шматок паперу чи цілий ватман, де ви чітко сформулювали, який проєкт хочете зробити, чого і де для цього потрібно навчитися тощо (це 50% успіху). Важливо, щоб ваша тема або частина кінцевої мети збігалися з прагненнями донорів, були частиною їхньої сфери діяльності. Можна також поцікавитися, кого фінансував цей донор у минулому. Можна подати декілька заявок до кількох грантодавців і чекати на рішення. Конкуренція найчастіше досить велика. Що більше спроб, то більша ймовірність перемоги. Повторюйте процедуру, допоки не отримаєте грант.

Не варто нехтувати іншими форматами підтримки, які використовують донори. Крім грантів, існує безліч програм: навчальні поїздки, тренінги, семінари, стипендії, великі та малі навчальні програми. Можна отримати грант на навчання, стажування чи дослідження або створення чогось нового самостійно чи в колективі, і навіть на подорожі. Це так звані гранти мобільності, які передбачають перебування в іншій країні, можливість користуватися недоступними вдома ресурсами та співпрацювати з певними людьми для втілення в життя конкретного проєкту. Суми грантів змінюються в межах від декількох

сотень євро (коли треба просто дістатися на семінар, виставку, стажування тощо) до 4 – 5 тисяч – якщо потрібно бути в іншій країні, щоб працювати над чимось масштабним.

Від грантової підтримки також залежать мистецькі проекти. Гранти доступні для всіх, хто займається творчістю та створює нові культурні продукти (кіно, музику, скульптуру тощо) або працює з чужою творчістю як перекладач, куратор, продюсер. Можна заручитися фінансовою підтримкою під час організації виставки, вистави, видання книг, виробництва фільмів, освітніх курсів, медійних проектів тощо. Іноді донори надають грант на технічне оснащення організації без прив'язки до проекту чи навіть на звичайні покращення (ремонт офісу чи оренду нового приміщення).

40. У якій рубриці доречно розмістити текст?

- А «Доброчинні ініціативи»
- Б «Професійна орієнтація»
- В «Можливості для кожного»
- Г «Як стати меценатом»

41. Яка мікротема зайва у наведеному переліку відповідно до тексту?

- А канали інформації про гранти
- Б ресурси для освіти або самоосвіти
- В підтримка для талановитих митців
- Г основні типи програм підтримки

42. Що з перерахованого впливає на отримання гранту?

- А належність до громадської організації
- Б досвід роботи на керівних посадах
- В досвід реалізації грантових проектів
- Г здатність реалізовувати наміри

43. Яке твердження правильне відповідно до тексту?

- А Не треба звітувати про використання грантових ресурсів.
- Б Грантові ресурси мають бути повернені через деякий час.
- В Важливо мати спільні інтереси з донорами грантових ресурсів.
- Г Грантову підтримку неможливо отримати самотужки.

44. Що з перерахованого становить перешкоди для претендентів на отримання грантів?

- А відсутність конкуренції серед претендентів
- Б чітка процедура відбору учасників
- В чітко сформульовані інтереси грантодавця
- Г вузьке формулювання тематики грантових програм

40	41	42	43	44
В	А	Г	В	Г

Частина «Письмо»

Прослухайте аудіозапис і максимально повно (докладно) запишіть почуте, висловивши свою позицію щодо теми тексту. Обсяг створеного тексту має перевищувати 100 слів.

Частина «Говоріння»

Бланк претендента

Завдання 1.

Розпочніть і проведіть діалог із партнером відповідно до заданої ситуації (7 – 10 реплік з Вашого боку).

Обговоріть вимоги до кандидата, який претендує на заміщення вакантної посади спеціаліста зі зв'язків із громадськістю в органі державної влади.

Завдання 2.

Із запропонованих тем виберіть одну і висловіть своє бачення (свою позицію). Обсяг висловлювання – 15 – 20 речень.

1. В умовах кардинальних змін у світі актуальність проблем міжнародної співпраці постійно зростає. Від статусу держави на міжнародній арені залежать розв'язання проблем світового співтовариства та добробут громадян. Від чого, на Вашу думку, залежить міжнародний престиж держави?

2. У народі кажуть: не все те золото, що блищить. Ми часто женемося за красивим, а коли отримуємо бажане не дістаємо від того насолоди. Яка ж краса справжня?